

Príloha 6
METODICKÉ POMÔCKY NÁPOMOCNÉ
PRI PRÁCI V JAZYKOVOM KURZE

Po nástupe žiaka s odlišným materinským jazykom do školy je potrebné čo najskôr zabezpečiť základnú komunikáciu s učiteľom (lektorom) a spolužiakmi. Na to môžu poslúžiť obrázkové (komunikačné) karty. Každý žiak by mal mať k dispozícii vlastný súbor kariet, ktorý mu pomôže zabezpečiť jeho základné potreby bez nutnosti pomoci okolia a zbaviť ho počiatočného stresu v novom prostredí. Žiak môže karty dostať už pri zápise do školy, resp. jazykového kurzu či prvom rozhovore.

Ako si vyrobiť obrázkové karty?

Učiteľ (lektor) môže použiť súbory obrázkových kariet uvedených nižšie alebo si ich vyrobiť aj svojpomocne na mieru pre žiaka (podľa jeho veku, potrieb jazykovej podpory a pod.). Na zhotovenie kariet sa však kladú určité nároky, napríklad:

- Zobrazenie objektov na kartách musí byť jednoznačné.
- Karty musia byť farebné, lebo žiaci mladšieho školského veku si nedokážu domýšľať.
- Karty by mali pokrývať viaceré slovné druhy (podstatné mená z rôznych tematických okruhov, prídavné mená, slovesá, predložky, číslovky).
- Vždy by malo byť k dispozícii aspoň osem kariet rovnakého druhu k rovnakej téme v dvojakom prevedení (farebné a čiernobiele), aby pokryli široký repertoár hier a cvičení.
- Obrazový materiál mal byť vhodný pre danú vekovú kategóriu, pri starších žiakoch čo najvernejší realite.
- Karty by mali byť zalamované, zabezpečí sa tak ochrana pred nešetrnou manipuláciou a predĺži sa životnosť pomôcky.

Pri zhotovovaní kariet možno využiť programy zamerané na výrobu a tlač pomôcok pre alternatívnu komunikáciu, ako napríklad **Boardmaker 7**, **InPrint 3** a **SymWriter 2** alebo rôzne tzv. **flashcards makers**, v ktorých sa dá vybrať vhodný obrázok, pripojiť vlastný text a jednoducho karty stiahnuť vo formáte .pdf a vytlačiť.

Inšpiráciou môže byť aj publikácia **Moje učenie** (Šedibová, 2009), **súbor obrázkových kariet KIKUS** alebo obrázkové karty dostupné na:

 <https://learnenglishkids.britishcouncil.org/flashcards>

 <https://flashcardfox.com/flash-cards/page/3/>

Typy kariet

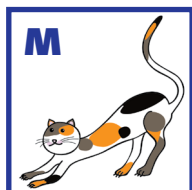
obrázkové – obsahujú obrázok predstavujúci daný pojem. Vhodné na rozličné skupinové hry a aktivity v triede.

pojmové – obsahujú len text; daný pojem v cieľovom jazyku, príp. môže byť uvedená výslovnosť slova. Vhodné na nácvik správneho pravopisu.

iniciálové – obsahujú obrázok a prvé písmeno daného slova. Písmeno je nielen nápo-vedou pre žiakov, ale môže pomôcť pri identifikácii obrázka, najmä ak nie je motív jed-noznačný. Vhodné na rôzne aktivity na nácvik abecedy.

zmiešané obrázok-pojem – na prednej strane obsahujú obrázok a zároveň daný pojem v materinskom alebo cieľovom jazyku, príp. v oboch jazykoch. Vhodné na osvojovanie si novej slovnice zásoby a pre samoukov.

obojsstranné obrázok-pojem – predná strana karty obsahuje obrázok a zadná strana po-jem, ktorý je napísaný v cieľovom jazyku. Vhodné na osvojovanie si novej slovnice zásoby a pre samoukov.

obojsstranné pojem-pojem – na jednej strane je napísaný pojem v cieľovom jazyku a na druhej strane v materinskom jazyku. Vhodné na osvojovanie si novej slovnice zásoby a pre samoukov.

obojsstranné výkladové – na prednej strane je napísaný pojem, na zadnej strane vysvetlenie významu slova, obidva v cieľovom jazyku.

Čo sa dá s obrázkovými kartami robiť?

Obrázkové karty je možné využiť pri mnohých činnostiach a jazykových hrách, ako napríklad tvorenie slov, viet, hry typu pexeso, bingo. Možno ich skladať do skupín podľa gramatickej charakteristiky, triediť podľa vecnej súvislosti, podľa abecedy, počtu slabík, podľa písmen na začiatku slova (samohlásky, spoluhlásky) a pod.

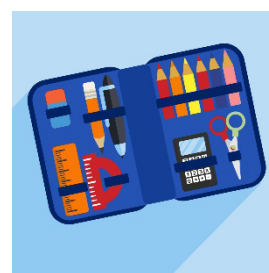
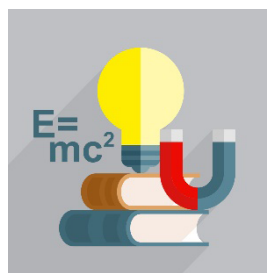
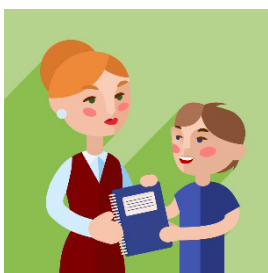
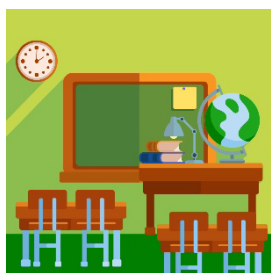
Sú vhodné pre skupinovú aj individuálnu prácu. Ďalšie možnosti využitia a hry s obrázkovými kartami sú uvedené v časti **Námety na činnosti**.

Škatuľka prvej pomoci

Pířsová, J., & Csiba, K. (2022). Bratislava: Štátny pedagogický ústav.

Pre zapojenie žiaka do výchovno-vzdelávacieho procesu je nevyhnutná základná slovná zásoba a frázy týkajúce sa života v triede a škole. Škatuľka prvej pomoci obsahuje obrázkové karty k tematickým okruhom:

- **Zoznámenie sa** (pozdravy a frázy),
- **Trieda** (zariadenie triedy, školské pomôcky, vyučovacie predmety),
- **Škola** (aktivity a činnosti, inštrukcie, osoby a miesta v škole),
- **Ľudské telo, zdravie** (zdravotné problémy).

Komunikačné karty sú dostupné vo viacerých jazykových mutáciách.

Obrázkové karty a metodická príručka

Píšová, J., Csiba, K. & Blažek, T. (2023). Bratislava : NIVaM – Súkromná jazyková škola iCan.

Základný súbor obrázkových kariet tvorí **264 kariet** – slov. Zahrňajú základnú slovnú zásobu žiaka, pokrývajú podstatné mená z rôznych tematických okruhov, prídavné mená, slovesá, predložky, číslovky a matematické symboly. Východiskom pre výber slov bola slovná zásoba, s ktorou sa deti a žiaci zoznamujú v edukačných publikáciách *Svet okolo nás po slovensky* a *Aha, slovenčina!*, ako aj štandardizované pojmy vyučovacieho predmetu prvouka pre 1. a 2. ročník základnej školy. Všetky motívy sú v dvojacom prevedení – farebný a čiernobiely obrázok.

Obrázkové karty s metodickou príručkou ako pracovať s obrázkovými kartami voľne dostupné na:

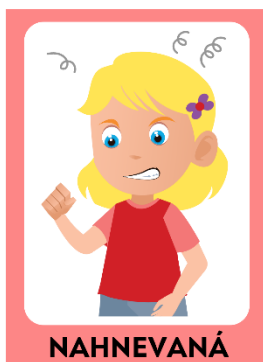
 <https://nivam.sk/skoly/projekty/erasmus-slovencina-pre-deti-cudzincov/>

EMOČNÉ KARTY

Emočné karty sú dobrou pomôckou pri práci so žiakmi s iným materinským jazykom, pretože bez znalosti slovenského jazyka nedokážu slovami vyjadriť, ako sa cítia. Prostredníctvom obrázkov dokážu lepšie vyjadriť svoje pocity a nálady.

Kedy a ako používať emočné karty?

- Na začiatku vyučovacej hodiny (lekcie): *Ako sa cítite? Aký bol víkend?*
- Počas vyučovacej hodiny (lekcie): *Čo ťa trápi?*
- Ako reflexiu na aktivity: *Ako sa ti pracovalo v skupine? Aký máš pocit z tejto hodiny? Ako hodnotíš svoju prácu za tento týždeň?*

Aktivity na rozvíjanie schopností žiakov rozlišovať vlastné emócie

- *Rozlišovanie emócií*
- *Emočné šarády*
- *Rozvoj emocionálnej slovnéj zásoby*
- *Vyjadrenie vlastných pocitov*

Aktivity na rozvíjanie zručností a schopností žiakov rozlišovať vlastné emócie nájdete v učebných materiáloch pre učiteľov a žiakov od UNHCR **Výučba o utečencoch**. Voľne dostupné na:

 <https://www.unhcr.org/sk/3043-vzdelavanie-o-utecencov.html>

Vzdelávací štandard pre slovenský jazyk ako druhý jazyk nepredpisuje žiadne edukačné publikácie (EP) ako povinné. Pri výbere edukačných publikácií je nutné brať do úvahy, ako sú v nich spracované jednotlivé komunikačné úrovne, a či sa svojím obsahom, témami a jazykovým zameraním orientujú na danú cieľovú skupinu. Edukačné publikácie využívané v jazykovom kurze by nemali byť jednostranne zamerané na jazykovú správnosť a explicitnú znalosť systému jazyka.

Z hľadiska praktického využitia priamo vo výučbe možno sledovať napr. tieto kritériá edukačných publikácií:

- **štruktúra, t. j. usporiadanie EP a jej súčasti:**
 - pracovný zošit,
 - audionahrávky,
 - kľúč k úlohám/cvičeniam,
 - slovník,
 - portfólio,
 - testy,
 - metodická príručka pre učiteľa (lektora) vysvetľujúca prácu s EP,
 - gramatické prehľady.
- **úlohy, t. j. typy úloh a miera ich zastúpenia:**
 - výber z možností,
 - dichotomické (áno/nie),
 - tvorba krátkej odpovede,
 - doplňovacie,
 - priraďovacie.
- **gramatika, t. j. usporiadanie a prezentovanie gramatických javov:**
 - **induktívne** – pri prezentácii pravidla sa postupuje od príkladov, tzn. použitia (funkcii) daného javu k formálnej systemizácii a samostatnej produkcii,
 - **deduktívne** – vychádza sa od formálnej prezentácie pravidla a pomocou vzorových príkladov a nácviku štruktúr sa postupuje k prezentácii použitia (funkcii).
- **vzhľad, formát EP:**
 - primeraný formát,
 - dobre popisovateľný papier (perom aj ceruzkou),
 - dostatok miesta na poznámky.
- **mediačný jazyk.**

Aha, slovenčina! Učebnica pre deti cudzincov a krajanov

Báčkai, K., & Uličná, M. (2022). Bratislava : Súkromná jazyková škola iCan.

 <https://slovakia.sk/ucebnica-03>

Učebnica, 2 pracovné zošity a zvukové nahrávky pre základný intenzívny jazykový kurz pre žiakov vo veku 6 – 15 rokov. Učebnica je rozdelená na 9 komunikačných tém. Žiaci si osvoja základnú slovnú zásobu potrebnú na dorozumievanie sa v bežných komunikačných situáciách. Základným didaktickým princípom je osvojovanie jazyka na komunikačnom základe s eliminovaním vysvetľovania gramatických javov. Uprednostňuje sa osvojovanie si vetných modelov a základných jazykových fráz prostredníctvom zapájania žiakov do konkrétnych jazykových situácií vychádzajúcich z aktuálnych potrieb žiakov.

Svet okolo nás po slovensky

Hirschnerová, Z., & Kaksa Filagová, M. (2022). Bratislava : Súkromná jazyková škola iCan.

 <https://slovakia.sk/svet-okolo-nas-05>

Pracovný zošit pre predškolákov s obrázkovo spracovanou a veľkým tlačeným písmom doplnenou základnou slovnou zásobou z najčastejšie sa vyskytujúcich tematických okruhov v školských vzdelávacích programoch materských škôl, možnosť využitia aj pri vzdelávaní žiakov 1. ročníka základnej školy.

Cudzinec v mojej triede

Rohová, J. (2021). Bratislava : RAABE.

Pracovné listy pre žiaka, metodické poznámky pre učiteľa a praktické rady, možnosť využitia aj pri vzdelávaní predškolákov v materskej škole.

Slovenčina slovo za slovom. I. diel

Tibenská, E., & Zatkalíková, M. (2007). Stadtschulrat für Wien, Europa Büro.

Učebnica a cvičebnica pre začiatočníkov, primárne určená žiakom rakúskych základných a stredných škôl (nemecká mutácia učebnice), možnosť využívať aj pri učení slovenského jazyka ako cudzieho jazyka aj v iných krajinách.

Pri prezentácii odporúčaných tematických okruhov a gramatických javov možno vychádzať aj z učebníc pre dospelých. Môžu byť inšpiráciou napríklad pri postupnosti tematických okruhov, prezentovaní slovenčiny ako druhého/cudzieho jazyka (tabuľky, gramatika podávaná po častiach, tvaroslovie, dôraz na použitie v kontexte a v reálnych vetách a situáciách), zdrojom námetov na rôzne cvičenia a aktivity. Uvádzame niektoré z nich:

Krížom-krážom. Slovenčina

Súbor učebníc (A1 – B2) s jednotnou štruktúrou. Každú lekciu tvoria ozvučené dialógy a súhrnné cvičenia, v ktorých sa nacvičujú a upevňujú cieľové zručnosti. Praktickou súčasťou učebníc sú prehľadné gramatické tabuľky a slovensko-anglický slovníček.

Krížom-krážom. Slovenčina A1

Kamenárová, R., Tichá, H., Španová, E., Ivoríková, H., Kleschtová, Z., & Mošaťová, M. (2018). Bratislava : Studia Acadmica Slovaca.

Krížom-krážom. Slovenčina A2

Kamenárová, R., Španová, E., Ivoríková, H., Balšínková, D., Kleschtová, Z., Mošaťová, M., & Tichá, H. (2009). Bratislava : Studia Acadmica Slovaca.

Krížom-krážom. Cvičebnica A1 + A2

Ivoríková, H., Španová, E., Kamenárová, R., Mošaťová, M., Kleschtová, Z., & Tichá, H. (2009). Bratislava : Studia Acadmica Slovaca.

Krížom-krážom. Slovenčina B1

Kamenárová, R., Gabríková, A., Ivoríková, H., Španová, E., Mošaťová, M., Balšínková, D., & Kleschtová, Z. (2011). Bratislava : Studia Acadmica Slovaca.

Krížom-krážom. Slovenčina B2

Gabříková, A., Kamenárová, R., Mošaťová, M., Ľos Ivoríková, H., Španová, & Tichá, H. (2014). Bratislava : Studia Acadmica Slovaca.

Tri, dva, jeden – slovenčina

Učebnice, cvičebnice a CD rovnomerne rozvíjajú jednotlivé komunikačné jazykové činnosti, precvičujú nadobudnuté vedomosti v reálnych situáciách. Obsahujú dostatok slovenských reálií k jednotlivým témam.

Tri, dva, jeden – slovenčina. Slovenčina ako cudzí jazyk. Úroveň A1

Uličná, M., Andorová, I., Báčkaiová, K., & Gabříková, A. (2015). Bratislava : Univerzita Komenského.

Tri, dva, jeden – slovenčina. Slovenčina ako cudzí jazyk. Úroveň A2

Andorová, I., Uličná, M., Bashir Géčová, V., & Gabříková, A. (2017). Bratislava : Univerzita Komenského.

Hovorme spolu po slovensky

Učebnice, cvičebnice a CD sú koncipované tak, aby boli vhodné pre všetky typy kurzov aj lektoráty v zahraničí. Výber tém, textov a cvičení podnecuje efektívne osvojenie si slovnej zásoby, precvičovanie a utvrdzovanie gramatických javov.

Hovorme spolu po slovensky „A“. Slovenčina ako cudzí jazyk

Zebebnayová, A., Puzderková, A., & Baková, B. (2010). Bratislava : Univerzita Komenského.

Hovorme spolu po slovensky! – B1

Bortlíková, A., Maierová, E. & Navrátilová, J. (2016). Bratislava : Univerzita Komenského.

Hovorme spolu po slovensky! – B2

Bortlíková, A., Maierová, E. & Navrátilová, J. (2017). Bratislava : Univerzita Komenského.

Hovorme spolu po slovensky! Gramatika B1 + B2

Bortlíková, A., Maierová, E. & Navrátilová, J. (2016). Bratislava : Univerzita Komenského.

Slovenčina pre azylantov a žiadateľov o azyl

Uramová, M. (2007). OZ Človek v ohrození.

Učebnica vytvorená špeciálne pre potreby výučby azylantov a žiadateľov o azyl. Tejto cieľovej skupine je prispôsobená štruktúra, témy, slovná zásoba a gramatika. Učebnica je koncipovaná tak, aby jazykové javy boli zrozumiteľné pre ľudí z rôznych krajín sveta, s odlišnou jazykovou kultúrou, s rozdielnym vekom a vzdelaním.

Učebnice slovenčiny pre nemecky hovoriacich

Slovenčina. 120 Stunden Slowakisch für Anfänger und Fortgeschrittene

Tomenendal, Y. (2001). Wien.

Učebnica je vhodná pre začiatočníkov a mierne pokročilých. Jej súčasťou je príloha, ktorá obsahuje prehľad gramatiky a slovensko-nemecký slovník.

Slovenčina interkultúrne

Nemcová, E. (2010). Košice : Elfa.

Učebnica podľa Spoločného európskeho referenčného rámca pre jazyky zodpovedá komunikačnej úrovni B1. Súčasťou učebnice je aj CD s nahrávkami textov a výslovnostnými cvičeniami.

Učebnice slovenčiny pre francúzsky hovoriacich

Parlons slovaque ou Les amis de l'internet. Guide pour les étudiants francophones

Baláž, P., & Serafínová, D. (2007). Bratislava : Univerzita Komenského.

Učebnica koncipovaná ako rozhovor cez internet medzi slovenským študentom a jeho francúzskym priateľom. Lekciu uvádza východiskový text, danú tému dopĺňajú ďalšie texty. Osobitnú časť tvorí prehľad slovenskej gramatiky s francúzskym výkladom a cvičeniami. Súčasťou učebnice je slovensko-francúzsky a francúzsko-slovenský slovník.

Parlons slovaque ou Les amis de l'internet – I. Exercices de grammaire complémentaires

Baláž, P., & Serafínová, D. (2004). Bratislava : Univerzita Komenského.

Cvičebnica obsahuje rozličné typy cvičení a úloh na jednotlivé gramatické javy. K dispozícii je kľúč so správnym riešením úloh a cvičení.

METODICKÉ PRÍRUČKY K EDUKAČNÝM PUBLIKÁCIÁM

Aha, slovenčina! Metodická príručka

Gregorík, P. (2024). Bratislava : Súkromná jazyková škola iCan.

Metodický sprievodca učiteľa k učebnici slovenčiny pre deti cudzincov a krajanov *Aha, slovenčina!* (2022) odporúča didaktické postupy, ktoré je možné aplikovať vo výučbe slovenského jazyka ako druhého (cudzieho) jazyka, zrozumiteľným spôsobom objasňuje didaktické spracovanie učiva v učebnici. Je zdrojom inšpirácií v prípravnej, ale aj realizačnej fáze výchovno-vzdelávacieho procesu. Nabáda učiteľov k využívaniu reálnych komunikačných situácií a rozvíjaniu komunikačných jazykových činností – počúvanie s porozumením, hovorenie, čítanie s porozumením, písanie. Súčasťou metodической príručky je kapitola venovaná správnej výslovnosti.

Svet okolo nás po slovensky. Metodická príručka

Hirschnerová, Z. (2024). Bratislava : Súkromná jazyková škola iCan.

Publikácia je metodickým sprievodcom učiteľa k pracovnému zošitu pre predškolákov *Svet okolo nás po slovensky* (2022). Poskytuje ucelený didaktický materiál, ktorý systematicky sprevádza rodiča a učiteľa obdobím primárneho kontaktu dieťaťa s cudzím jazykom a zrozumiteľným spôsobom objasňuje didaktické spracovanie učiva v pracovnom zošite. Didaktické spracovanie metodической príručky vyplýva z didaktických princípov vyučovania cudzieho jazyka najmladších detí, ako je vytváranie prirodzených komunikačných situácií v cudzom jazyku.

Krížom-krážom. Metodická príručka – slovenčina A1

Kamenárová, R., Španová, E., Ľos Ivoríková, H. & Mošaťová, M. (2018). Bratislava : Studia Academica Slovaca.

Metodická koncepcia série *Krížom-krážom*, základné lingvo-didaktické prístupy pri výučbe slovenského jazyka ako cudzieho jazyka, podrobné metodicko-didaktické pokyny k učebnici *Krížom-krážom*. Slovenčina A1.

Slovenčina pre cudzincov. Praktická fonetická príručka

Pekarovičová, J., Žigová, L., Palcútová, M., & Štefánik, J. (2005). Bratislava : Univerzita Komenského.

Príručka zameraná na osvojovanie a nácvik štandardnej slovenskej výslovnosti. Základom sú praktické cvičenia určené na počúvanie, čítanie a opakovanie fonetických, ortoepických a prozodických javov spisovnej slovenčiny. Príručka obsahuje aj cvičenia zamerané na problémové javy výslovnosti a kapitolu z teórie slovenskej výslovnosti.

Slovenčina pre cudzincov. Gramatická a pravopisná cvičebnica

Žigová, L. (2005). Bratislava : Univerzita Komenského.

Cvičebnica určená záujemcom o slovenčinu, ktorí ovládajú gramatické a lexikálne minimum slovenčiny a chcú si svoje vedomosti precvičiť a zautomatizovať praktickými cvičeniami. K dispozícii je kľúč so správnym riešením úloh a cvičení.

Praktikum zo slovenskej gramatiky a ortografie pre cudzincov B1 – B2

Žigová, L. (2014). Bratislava : Univerzita Komenského.

Príručka má pripraviť používateľa jazyka na zvládnutie reálnych životných situácií. Okrem prehľadných teoretických pravidiel, tabuliek a cvičení obsahuje aj doplnkové texty a úlohy, ktoré sa dajú využiť pri skupinovej práci s učiteľom alebo samostatnej práci.

Slovenčina pre cudzincov. Gramatické cvičenia

Vajičková, M. (2005). Bratislava : Univerzita Komenského.

Cvičebnica určená záujemcom o slovenčinu, ktorí ovládajú gramatické a lexikálne minimum slovenčiny. Cieľom cvičení je upevniť základné morfológické a syntaktické vlastnosti jazyka.

Komunikácia v slovenčine

Žigová, L. (2007). Bratislava : Univerzita Komenského.

Textová príručka a cvičebnica určené záujemcom o slovenčinu, ktorí ovládajú gramatické a lexikálne minimum slovenčiny a chcú si rozšíriť základnú slovnú zásobu o slová populačno-náučného charakteru.

Konverzačná príručka slovenčiny

Steinerová, H. (2004). Bratislava : Univerzita Komenského.

Príručka zahŕňa najfrekvencovanejšie modely bežnej komunikácie. Materiál je rozdelený do týchto okruhov: 1. Kontaktné výrazy a zvraty, 2. Človek v spoločenskom živote, 3. V meste, 4. Doprava, 5. Oddych, liečenie, voľný čas. Na vyjadrenie jednotlivých situácií sa používajú synonymné spojenia a variantné repliky.

E-LEARNINGOVÉ KURZY A APLIKÁCIE SLOVENSKEHO JAZYKA AKO CUDZIEHO JAZYKA

Slovenčina on-line – ľahko a rýchlo

 www.slovake.eu

Viacjazyčný portál na výučbu slovenského jazyka, jazykové on-line kurzy rôznych úrovní (A1, A2, B1, B2) s cvičeniami a slovníkmi, jazykové kvízy, zábavné hry, rôzne informácie o Slovensku, multimediálny obsah s pôvodnými textami, zvukovými nahrávkami a videami.

 www.e-slovak.sk

E-learningový portál s kurzami slovenčiny ako cudzieho jazyka zameraný na získanie základných jazykových schopností, ktoré je možné aplikovať na každodenné situácie. Kurzy korešpondujú s učebnicou Krížom-krážom. Slovenčina.

PIXCOM ONLINE. Hovoríme po slovensky!

 www.pixcom.online

Spracovanie komunikačných situácií vo forme komiksu, možnosť pracovať s textami, gramatikou, k dispozícii obdoba klasického pexesa – pixeso, ktoré pracuje so spojením obrázka a slova.

Učíme (sa) slovenčinu ako cudzí jazyk

 www.ucimesaslovincinu.sk

Vzdelávací portál s dvomi rozhraniami: študentské (*Učím sa slovenčinu*) a lektorské (*Učím slovenčinu*), audiovizuálny materiál – krátke „youtubové“ videá s interaktívnymi úlohami.

Slovenčina ako cudzí jazyk

 [videokanál na youtube](https://www.youtube.com/channel/UC...)

Zaujímavý spôsob výučby slovenského jazyka cez vtipné príbehy v slovenčine. Príbehy sú dopĺňané kresbami, vysvetľovanie slov je doplnené bohatou gestikuláciou a posunkami. Videokanál je rozčlenený na niekoľko tematických častí, je možné si ich vyhľadať aj pod názvom *Learn Slovak with Stories*. Na kanáli možno nájsť aj gramatiku vysvetlenú prostredníctvom videa v angličtine. Okrem videí kanál prináša aj slovenské recepty, rozprávky, zaujímavosti o osobnostiach a miestach Slovenska.

LINGO

 www.lingo-play.com

Multilingválny portál na precvičovanie písania, počúvania s porozumením, slovnej zásoby prostredníctvom flash kariet, samostatných slov alebo ich umiestnenia vo frázach.

Dvojazyčné, obrázkové, prekladové a tematické slovníky základných pojmov týkajúcich sa prostredia školy, jednotlivých vyučovacích predmetov.

Orientácia v škole (obrázkový slovník)

Píšová, J., & Csiba, K. (2022). Bratislava : Štátny pedagogický ústav.

 <https://www.statpedu.sk/sk/erasmus-slovenscina-deti-cudzincov.html>

Slovník obsahuje obrázky k tematickým okruhom: **Zoznámenie sa** (základné pozdravy a frázy), **Trieda** (moja trieda, vyučovacie predmety – 1. a 2. stupeň ZŠ, školské pomôcky), **Škola** (aktivity a činnosti v škole, inštrukcie v škole, ľudia v škole, miestnosti v škole, školská jedáleň). Slovník je rozdelený do stĺpcov: obrázok, slovensky, vetný model (použitie slova vo vete), môj jazyk. Je dostupný vo viacerých jazykových mutáciách.

Prekladový slovník základných pojmov pre ZŠ

Píšová, J., Csiba, K., Ďuranová, D., Halászová, A., Ledneczká, Gy., & Páleníková, M. (2022). Bratislava : Štátny pedagogický ústav.

 <https://www.statpedu.sk/sk/erasmus-slovenscina-deti-cudzincov.html>

Prekladový slovník tvorí reprezentatívny výber štandardizovaných pojmov zo vzdelávacích štandardov (obsahový štandard) jednotlivých vyučovacích predmetov ZŠ. Slovník je pomôckou nielen pre žiakov-cudzincov navštevujúcich základnú školu v Slovenskej republike, pedagogických zamestnancov základných škôl a rodičov žiaka-cudzinca, ale aj pre žiakov, ktorí si plnia povinnú školskú dochádzku v školách mimo územia Slovenskej republiky a zároveň vykonávajú komisionálne skúšky vo svojej kmeňovej škole, príp. navštevujú slovenskú sekciu v jednej z európskych škôl.

Prvá pomoc po slovensky

Vrábľová, J., Mošaťová, M., Hargašová, Z., & Šmatlákova, Z. (2018). Bratislava : Studia Academica Slovaca.

Slovník je výsledkom tímovej práce študentov a ich pedagógov z lektorátov slovenského jazyka na zahraničných univerzitách. Prvá pomoc vychádza postupne v 15 jazykoch. Doteraz boli vydané tieto jazykové verzie: anglická, chorvátska, nemecká, poľská, ruská, srbská, ukrajinská, talianska, rumunská, ukrajinská.

Tematický slovník

 <https://www.statpedu.sk/sk/erasmus-slovenscina-deti-cudzincov.html>

Návod na výrobu tematického slovníka a šablóny tematických slovníkov vyučovacích predmetov: slovenský jazyk a literatúra, matematika, informatika, prvouka, prírodoveda, vstiveda, biológia, fyzika, chémia, geografia, dejepis, občianska náuka.

DIDAKTICKÉ MATERIÁLY NA PODPORU VÝUČBY SLOVENSKEHO JAZYKA

DIDAKTICKÉ HRY

Krajina hláskovo

Súbor štyroch stolových hier zameraný na nácvik a zdokonalenie učiva, ktoré súvisí so zvukovou rovinou slovenského jazyka a jej segmentálnymi javmi (samohlásky, dvojhlásky, spoluhlásky a slabiky) a suprasegmentálnymi javmi (kvantita – dĺžka, prízvuk, dôraz a pod.). Ku každej hre je pripravený prehľad opakujúcich sa výrazov – slovná zásoba.

Naše Slovensko

Kartová hra zameraná na rozvoj jazykových, komunikačných a sociálnych kompetencií. Obsahuje 157 hracích kariet rôznej náročnosti – obrázkové karty a výkladové karty s krajinami, riekami, nížinami, pohoriami, historickými a geografickými objektmi a osobnosťami Slovenska.

SPOLOČENSKÉ HRY

Všetky druhy hier (stolové, kartové, magnetické atď.) motivujú žiakov ku vzájomnej spolupráci, prepájajú jazyk s pamäťou a pod.

 [odkaz na Námety na činnosti](#)

DIDAKTICKÉ MATERIÁLY KIKUS

Program **KIKUS** (Kindern in Kulturen und Sprachen), koncipovaný lingvistkou Edgardis Garlin, ponúka jednoduchý a efektívny model vyskúšaný aj na Slovensku, ktorý je možné využiť na sprostredkovanie všetkých jazykov pre deti a žiakov vo veku od 3 do 10 rokov. Od roku 2016 je k dispozícii aj slovenská verzia **Metodickej príručky KIKUS**, ktorá je výstupom projektu Erasmus+ KIKUS with us. Metodická príručka spolu s prekladmi ku kartičkám a pracovným listom je voľne dostupná:

 <https://www.inkluzivniskola.cz/kikus>

KIKUS obrázkové karty

Vhodné pre skupinovú aj individuálnu prácu. Všetky motívy sú v dvojakom prevedení. Zahŕňajú základnú slovnú zásobu žiaka, pokrývajú podstatné mená, prídavné mená, slovesá, predložky, číslovky, počet, tvary. Možno ich použiť pri pohybových hrách, zostavovaní viet a pri nenásilnom prepájaní slovnej zásoby s gramatikou.

KIKUS pracovné listy s obrázkovými kartičkami

Zmenšené obrázkové karty určené na spoluprácu rodiča a dieťaťa alebo na individuálnu prácu doma. Na rozdiel od obrázkových kariet sú pracovné listy s kartičkami určené na výučbu konkrétnych jazykov. Na každom liste je 24 pojmov, všetky obrázky sú vo farebnom a čiernobielym prevedení. Vytvorí sa tak základný obrázkový slovníček, pretože pod čiernobielymi obrázkami sú slovenské pojmy, ktoré sa majú preložiť do materinského jazyka žiakov. Kartičky so slovenskými podstatnými menami majú vľavo hore nevyfarbenú bodku na prácu s gramatickým rodom.

KIKUS pracovné listy na spoluprácu rodiča s dieťaťom

Listy s úlohami k rozdielnym témam z bežného života žiakov. Sú dostupné v troch stupňoch obťažnosti a obsahujú vždy 20 tém. Pracovné listy je možné dať žiakom domov na konci lekcie, aby si ich spolu s rodičmi napríklad vymaľovali. Hlavným cieľom je však rozhovor s rodičmi v materinskom jazyku o tom, čo sa naučili. Ak je spolupráca s rodičmi žiaka náročnejšia, pracovné listy je možné vypracovávať i počas lekcie. Pracovné listy sú farebné a vytlačené na extra tvrdom papieri. Na uchovávanie pracovných listov potrebujú žiaci zakladač s krúžkovou mechanikou.

Bábiky Mimi a Momo

Slúžia na spestrenie lekcie a plnia dôležitú úlohu predlohy. Pri jazykových cvičeniach náorne ukazujú, čo majú žiaci v cvičeniach urobiť. Je možné použiť aj iné bábiky. Dôležité je, aby si žiaci bábiky mohli zobrať do rúk. Jedna bábika by mala byť dievča a druhá chlapec. Mená postavičiek sa môžu meniť, vhodné je zvoliť čo najjednoduchšie mená.

Kúzelné vreca

Ukrýva obsah spojený s témou (obrázkové karty, reálne predmety), slúži na vytvorenie napätia a motiváciu žiakov. Žiaci hmatom hádajú, pýtajú sa ostatných: *Čo tam je? Čo myslíš, že tam je? Myslím si, že to je ... Nevieť, čo tam je, potom vyťahujú veci z vreca: Pero. To je pero.* Namiesto vreca je možné použiť šatku, klobúk, škatuľu alebo aj obliečku na vankúš. Dôležité je, že vie učiteľ kúzliť...

Ďalšie odporúčané pomôcky

Reálne objekty a ich miniatúry

Zábavná forma učenia, ktorá napomáha lepšie si zapamätať jednotlivé objekty. Žiaci mladšieho školského veku majú radi miniatúrne stvárnenie reálnych objektov (oblečenie, kuchynský riad, nábytok pre bábiky, autíčka, predmety z obchodu ...).

Obrázkové knihy

Pri jazykovej podpore nevyhnutné. Ich prostredníctvom žiaci poznávajú kultúrne a špecifické vzory rozprávania. Obrázkové knihy pre určitý vek bývajú pre rovnako staré deti cudzincov príliš náročné. Je vhodné preto používať knihy koncipované pre mladšie deti. Dbáť na to, aby obrázky boli konkrétne, zreteľné a vhodne dopĺňali text.

Obrázky/pečiatky/nálepky

Ako odmena – žiaci hádajú obrázok/pečiatku/nálepku danej vyučovacej hodiny (lekcie), vytvára sa tak priestor na diskusiu, napomáha vytvoriť napínavú zábavnú atmosféru. Po 10 vyučovacích hodinách (lekciách) možno dať pečiatku žiakovi, ktorý prevezme rolu učiteľa (lektora).

Nahrávky

Nahrávky sú na rozdiel od čítania učiteľom (lektorom) stále rovnaké.

Typy nahrávok:

- autentické situácie,
- CD – piesne, hovorené texty,
- film, rozprávka (max. 10 minút),
- rádio, televízia,
- autentické situácie a reálne nahrávky,
- učiteľ (lektor),
- žiaci – nahrávajú samých seba, ostatných.

Pomôcky pre každého žiaka

- **Pevný krúžkový zakladač** na ukladanie pracovných listov. Ak majú žiaci v skupine zakladače rôznych farieb, dajú sa už na prvej hodine tematizovať farby.
- **Pastelky** na vyfarbovanie pracovných listov.
- **Látková taška** na prenášanie zakladača a pasteliek. Na tašku si žiaci môžu nakresliť svoj portrét alebo iný obrázok.
- **Plastový obal, škatuľka** alebo **obálka** na zmenšené obrázkové karty.

ODBORNÉ PUBLIKÁCIE A METODICKÉ ODPORÚČANIA

Manuál pre inklúziu detí cudzincov do výchovno-vzdelávacieho procesu v SR

Píšová, J., Csiba, K. & Ďuranová, D. (2022). Bratislava : Štátny pedagogický ústav.

Legislatívne východiská problematiky, ktoré sa vzťahujú na procesy prijímania a začleňovania detí cudzincov do výchovno-vzdelávacieho procesu a do výučby slovenského jazyka ako druhého jazyka. Jednoduchý návod ako „krok za krokom“ postupovať pri príprave na príchod žiaka-cudzinca do školy, a tým zabezpečiť jeho plnohodnotné začlenenie do vzdelávacieho procesu.

Čo vedieť o utečencoch. Osvojovanie jazyka

UNHCR. (2019).

<https://www.unhcr.org/sk/wp-content/uploads/sites/24/2020/04/SK-PDF-UNHCR-Language-Acquisition-Guide.pdf>

Prehľad osvedčených postupov ako pracovať s viacjazyčnými žiakmi.

Slovenčina ako cudzí jazyk. Príručka pre učiteľov

Kvapil, R., Bačová, D., Csiba, K., Ilievová, Z., Píšová, J., Uličná, M., & Vrábl'ová, J. (2018). Bratislava : Metodicko-pedagogické centrum.

Legislatívne východiská problematiky, vymedzenie referenčného rámca úrovne A1 ovládania slovenčiny ako cudzieho jazyka, charakteristika slovenského jazyka ako nematerinského jazyka v podmienkach výučby detí cudzincov, opis a charakteristika jazykového auditória – tzv. slovanské a neslovanské prostredie jazykovej triedy, námety a možnosti práce na hodinách slovenčiny ako cudzieho jazyka v prostredí detí cudzincov.

Slovenčina pre deti cudzincov v edukačnom procese

Onušková, M., Bačová, D., Dugovičová, A., & Ilievová, Z. (2015). Bratislava : Metodicko-pedagogické centrum.

Materiál k programu Implementácia štátneho jazyka pre deti cudzincov do edukačného procesu základnej a strednej školy.

Jazykový kurz. Metodické odporúčania. Vyučovanie štátneho jazyka pre deti cudzincov v SR

Somorová, R., Bjelová, M., & Čuntalová, M. (2014). Bratislava : Štátny pedagogický ústav.

Vzdelávací program dvojmesačného jazykového kurzu v celkovom rozsahu 184 hodín pre žiakov od 6 do 15 rokov, učebný plán jazykového kurzu, učebné osnovy pre dvojmesačný vzdelávací kurz slovenského jazyka základných škôl detí migrujúcich rodičov, metodické pokyny a metodická príručka pre učiteľa, príklad prípravy na vyučovaciu hodinu, metódy, formy, prostriedky výchovno-vzdelávacej práce v rámci jazykovej prípravy.

Metodické odporúčania na vyučovanie slovenského jazyka v základnom a rozširujúcom kurze štátneho jazyka pre deti cudzincov

Bernáthová, A., Reiterová, M., & Somorová, R. (2005). Bratislava : Štátny pedagogický ústav.

Návody na prípravu učiteľa na jazykový kurz, metódy, formy a prostriedky výchovno-vzdelávacej práce v rámci jazykového kurzu, praktické ukážky prípravy učiteľov, vzorový časovo-tematický plán základného jazykového kurzu, návrh lexikálnych jednotiek, ktoré by si mali žiaci osvojiť v rámci jazykového kurzu, metodické pokyny na administráciu prehľadu o vzdelávaní detí cudzincov v jazykovom kurze štátneho jazyka a osobný záznam.

JAZYKOVÁ DIAGNOSTIKA

Vstupný test na určenie úrovne ovládania slovenského jazyka

Pířová, J., Csiba, K., & Španová, E. (2023). Bratislava : NIVaM.

Test určený pre žiakov vo veku 6 – 15 rokov, ktorých materinský jazyk nie je slovenský, t. j. sa líši od vyučovacieho jazyka školy. Zadávatelom testu by mal byť pedagogický zamestnanec v kategórii učiteľ oboznámený s metodikou vyučovania slovenského jazyka ako druhého jazyka. Cieľom diagnostiky nie je presné určenie jazykovej úrovne žiaka vo všetkých komunikačných jazykových činnostiach (počúvanie, hovorenie, čítanie, písanie,). Zásadným je zistenie orientačnej úrovne daných spôsobilostí, na základe ktorého sa stanoví miera jazykovej podpory a ciele pre jednotlivých žiakov.

Krížom-krážom. Súbor testov zo slovenčiny k učebnici B1

Ismail Gabríková, A., Omar Hargašová, Z., Krchová, Z., & Španová, E. (2020, 2022). Bratislava : Univerzita Komenského.

Súbor testov je určený na preverovanie vedomostí získaných na úrovni mierne pokročilých. Témy jednotlivých lekcí učebnice sú rozšírené o aktuálne etnokultúrne reálie. Zbierka cvičení zachytáva široký repertoár úloh vhodných na testovanie receptívnych aj produktívnych komunikačných zručností. Úlohy sú didakticky upravené tak, aby čo najlepšie preverili konkrétnu komunikačnú zručnosť na úrovni mierne pokročilých.

Krížom-krážom. Súbor testov zo slovenčiny k učebnici B2

Ismail Gabríková, A., Omar Hargašová, Z., Krchová, Z., & Španová, E. (2022). Bratislava : Univerzita Komenského.

Súbor testov je určený na preverovanie vedomostí získaných na úrovni stredne pokročilých. Témy jednotlivých lekcí učebnice sú rozšírené o aktuálne etnokultúrne reálie. Zbierka cvičení, zachytáva široký repertoár úloh vhodných na testovanie receptívnych aj produktívnych komunikačných zručností.

NÁMETY NA ČINNOSTI

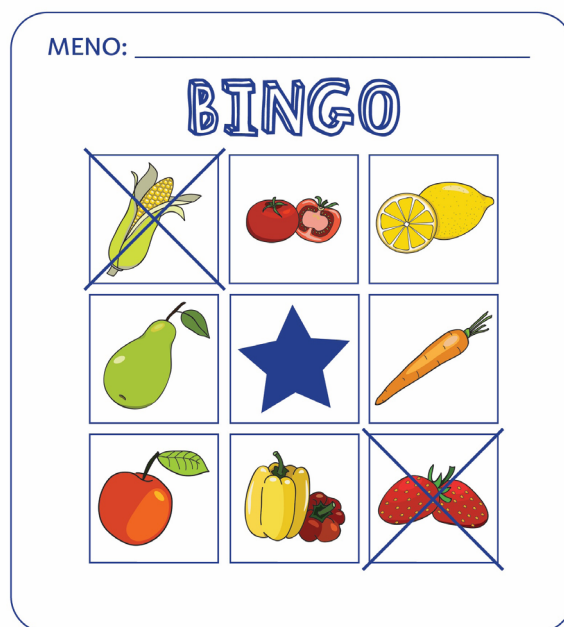
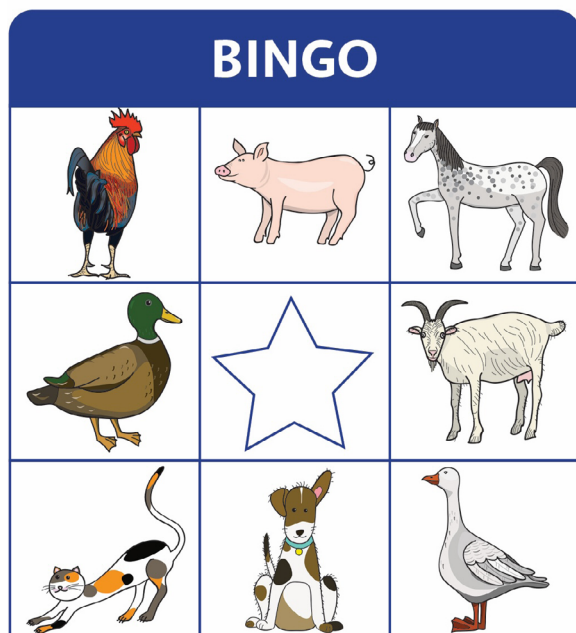
Ponúkame krátky výber námetov na skupinovú aj individuálnu prácu. Ďalšie námety na hry a aktivity nájdete v príručke **100 jazykových hier a aktivít**.

BINGO

Bingo s obrázkami

Počúvanie s porozumením. Rozširovanie slovnej zásoby, precvičovanie správneho používania tvarov podstatných mien v akuzatívne. Hra môže mať viacero variantov.

Učiteľ zamieša obrázkové karty. Každý žiak dostane jednu obrázkovú tabuľku. Učiteľ a žiaci losujú obrázkové karty a obrázky na nich pomenovávajú. Vyhráva žiak, ktorý bude mať na svojej tabuľke vyškrtané všetky polia. Každý žiak musí mať inú kombináciu motívov, aby nebolo naraz veľa víťazov.

DOBBLE

Hovorenie. Precvičovanie slovnej zásoby. Hra môže mať viacero variantov.

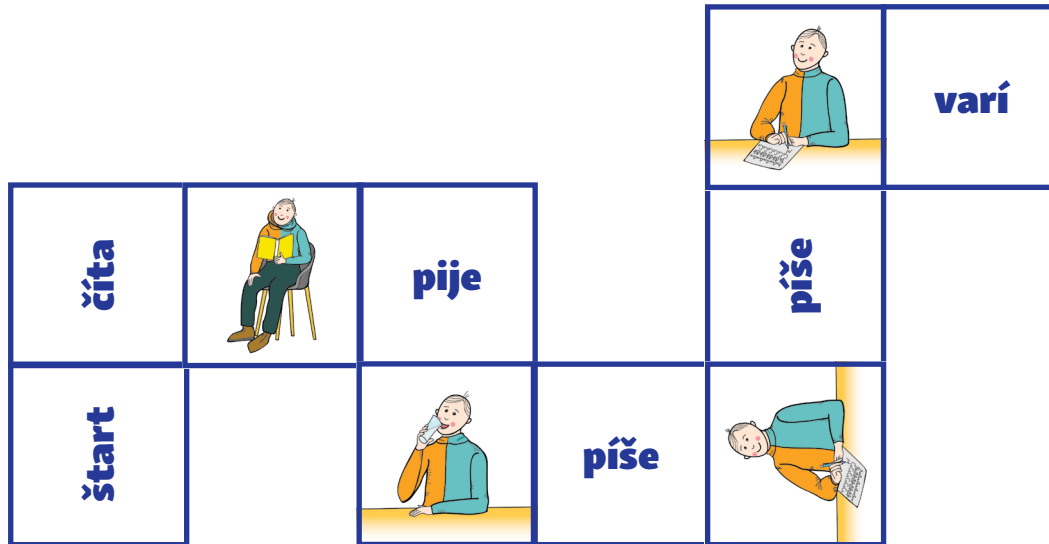
Bláznivá veža: Učiteľ zamieša karty a pred každého žiaka položí jednu kartu obrázkom nadol a zo zvyšných kariet urobí kôpku (vežu) v strede stola. Karty vo veži sú otočené obrázkom dole. Jeden zo žiakov odštartuje hru. Všetci žiaci naraz otočia karty ležiace pred nimi. Snažia sa čo najrýchlejšie zbadáť a pomenovať obrázok, ktorý je rovnaký na ich karte a karte v strede stola. Komu sa to ako prvému podarí, vezme si kartu zo strednej veže a umiestni ju na stred svojho balíčka. Tým, že odobral vrchnú kartu z veže, odkryl ďalšiu z kariet – hra pokračuje ďalej, až kým sa neminú všetky karty z veže. Vyhráva žiak, ktorý získal najviac kariet.

DOMINO

Domino s obrázkami

Čítanie, predovšetkým globálnou metódou. Precvičovanie a upevňovanie slovnej zásoby, pís-men slovenskej abecedy.

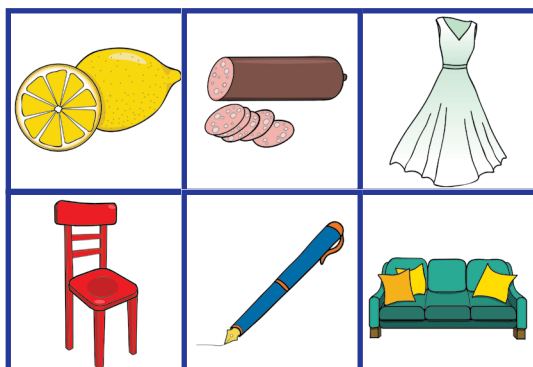
Učiteľ rozdá žiakom 5 – 7 kariet a ostatné sú v kôpke na stole. Žiak, ktorý má vopred dohodnutú kombináciu obrázka a nápisu, začína hru. Ďalší žiaci prikladajú na konce radu po jednej karte s rovnakým obrázkom alebo nápisom. Ak žiak nemá vhodnú kartu, zoberie si jednu z kôpky. Vyhráva žiak, ktorý sa ako prvý zbaví svojich kariet. Ak už nikto nemá čo priložiť, vyhráva žiak, ktorému zostalo najmenej kariet.

LOTO

Hovorenie. Precvičovanie slovnej zásoby vo vete so slovesom mať podľa aktuálnej situácie, precvičovanie väzby s akuzatívom.

Učiteľ zamieša zmenšené obrázkové karty a rozloží ich obrázkom nadol ako pri hre pexeso. Žiaci sa posadia okolo obrázkov a každý má pred sebou tabuľku so 6 obrázkami. Žiaci sa postupne striedajú. Každý žiak otočí jednu kartičku uprostred, pozrie sa na obrázok a skontroluje, či má obrázok na svojej tabuľke. Podľa situácie povie buď: „Mám ...“ alebo „Nemám ...“. Ak má žiak daný obrázok, položí ho na svoju tabuľku, ak nemá, vráti ho na pôvodné miesto a otočí obrázkom nadol. Ostatní žiaci sa snažia zapamätať, čo bolo na obrázku. Vyhráva ten žiak, ktorý ako prvý zaplní svoju tabuľku nájdenými obrázkami.

Čo máš na sebe?

Hovorenie. Opakovanie akuzatívu podstatných mien a precvičovanie vetných modelov (Teraz/Dnes) Mám na sebe ..., (Teraz/Dnes) Nemám na sebe ...

Učiteľ položí herný plán na stôl a žiaci sa posadia okolo neho tak, aby každý z nich dobre videl. Každý žiak si vezme figúrku inej farby a položí ju na políčko ŠTART. Všetci žiaci hádžu kocku a ten, ktorý hodí najvyššie číslo, začína. Potom sa striedajú v smere hodinových ručičiek. Prvý žiak hodí kocku a postúpi figúrkou o daný počet políčok. Úlohou žiaka je správne vytvoriť vetu podľa obrázka, na ktorý došiel figúrkou. Ak úlohu splní, zostáva na mieste. Ak nie, vracia sa na políčko, z ktorého v tomto kole vychádzal. Potom pokračuje ďalší žiak. Vyhráva ten žiak, ktorý príde prvý do cieľa.

Čo robíš?

Hovorenie. Precvičovanie 1. osoby singuláru sloviess v prítomnom, minulom a budúcom čase, vetných modelov s rád/rada, nerád/nerada.

Učiteľ položí herný plán na stôl a žiaci sa posadia okolo neho tak, aby každý z nich dobre videl. Každý žiak si vezme figúrku inej farby a položí ju na políčko ŠTART. Všetci žiaci hádžu kocku a ten, ktorý hodí najvyššie číslo, začína. Potom sa striedajú v smere hodinových ručičiek. Prvý žiak hodí kocku a postúpi figúrkou o daný počet políčok. Úlohou žiaka je správne vytvoriť vetu podľa obrázka, na ktorý došiel figúrkou. Ak úlohu splní, zostáva na mieste. Ak nie, vracia sa na políčko, z ktorého v tomto kole vychádzal. Potom pokračuje ďalší žiak. Vyhráva ten žiak, ktorý príde prvý do cieľa.

Halma

Hovorenie. Hra môže mať viacero variantov.

Každý žiak dostane figúrku a postaví ju na ľubovoľné zvýraznené políčko herného plánu. Jeho úlohou je dostať figúrku na rovnaké pole na druhej strane herného plánu.

Lode

Počúvanie s porozumením, hovorenie. Hra môže mať viacero variantov.

Učiteľ ukáže, premietne alebo na tabuľu namaľuje loď a opýta sa žiakov, čo je to. Potom na tabuľu zavesí prázdny herný plán poľa a naznačí, že sú tam lode – 2x veľká loď, 3x stredná loď a 5x malá loď (obkreslí obrysy lodí pomocou štvorčekov na tabuli). Zdvihne kópiu s postavením lodí obrázkom k sebe a naznačí, že on vie, kde lode sú a žiaci sa majú pýtať. Požiada jedného zo žiakov, aby prečítal modelovú otázku na hernom pláne. Na svojom pláne skontroluje postavenie lodí a ne/prečiarkne políčko. Potom žiaci tvoria ďalšie otázky.

Obrázkové pole

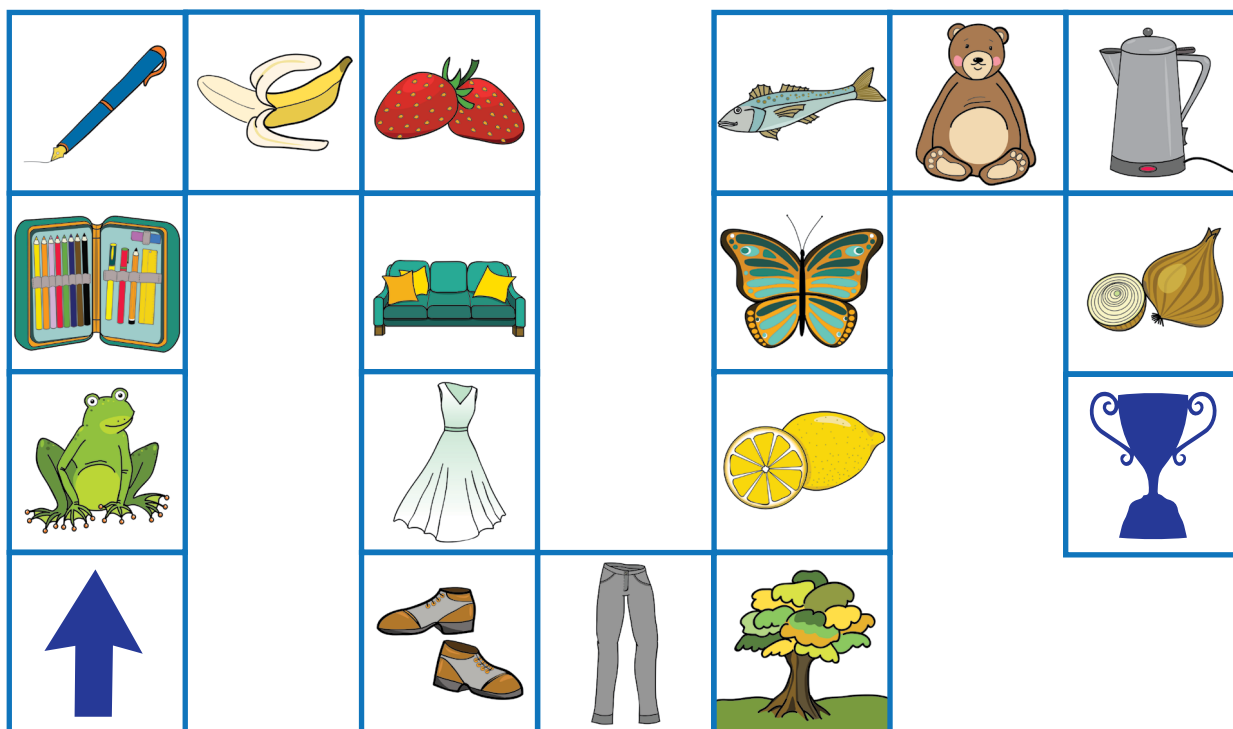
Hovorenie, písanie. Precvičovanie slovnej zásoby, vetných modelov.

Žiaci postavajú svoje figúrky na niektoré z políčok „ŠTART“ (na jednom štartovacom políčku môže byť viacero figúrok). Úlohou je prísť čo najskôr do cieľa (ľubovoľné políčko „CIEĽ“), v akomkoľvek smere. Žiak nesmie stúpiť na to políčko, kde práve stojí figúrka protihráča. Na novom políčku musí obrázok správne pomenovať (ústne, písomne, príp. použiť vo vete). Preto si vyberie vždy ten obrázok, ktorý bude preňho najjednoduchší. Ak žiak úlohu nesplní, vracia sa späť na predchádzajúce políčko. Kto je prvý v cieľi, vyhráva.

Obrázkový had

Hovorenie, písanie. Precvičovanie slovnej zásoby, vetných modelov. Hra môže mať niekoľko variantov.

Na začiatku hry sa všetky figúrky postavajú na políčko „ŠTART“. Všetci žiaci hádžu kocku a ten, ktorý hodí najvyššie číslo, začína. Potom sa žiaci striedajú napríklad v smere hodinových ručičiek. Prvý žiak hodí kocku a postúpi figúrkou o daný počet políčok. Zostane stáť na políčku s obrázkom. Jeho úlohou je obrázok správne pomenovať. Ak úlohu splní, zostáva na mieste. Ak nie, vracia sa na miesto, odkiaľ v tomto kole vychádzal. Potom pokračuje ďalší žiak. Vyhráva žiak, ktorý príde do cieľa ako prvý.

KARTOVÉ HRY

Kvarteto

Hovorenie. Precvičovanie slovnej zásoby v akuzatívne singuláru s väzbou slovesa mať.

Učiteľ postupne rozdá žiakom 32 kariet a vyberie žiaka, ktorý začne hru. Ten sa opýta ktoréhokolvek spolužiaka na konkrétnu kartu z kvarteta, z ktorého má aspoň jednu kartu. Ak oslovený žiak má túto kartu, musí ju pýtajúcemu sa odovzdať. Ten si potom môže pýtať ďalšiu kartu. Ak žiak nemá kartu, na ktorú sa ho pýtajú, je na ťahu a môže si sám pýtať ľubovoľnú kartu, ktorá by sa hodila do jeho kvarteta. Keď žiak získa kvarteto, položí 4 karty, ktoré sa k sebe tematicky hodia, na stôl. Potom pokračuje v hre ďalej. Cieľom hry je získať čo najviac kvartet.

Kartová hra Prší

Hovorenie. Precvičovanie časovania slovies.

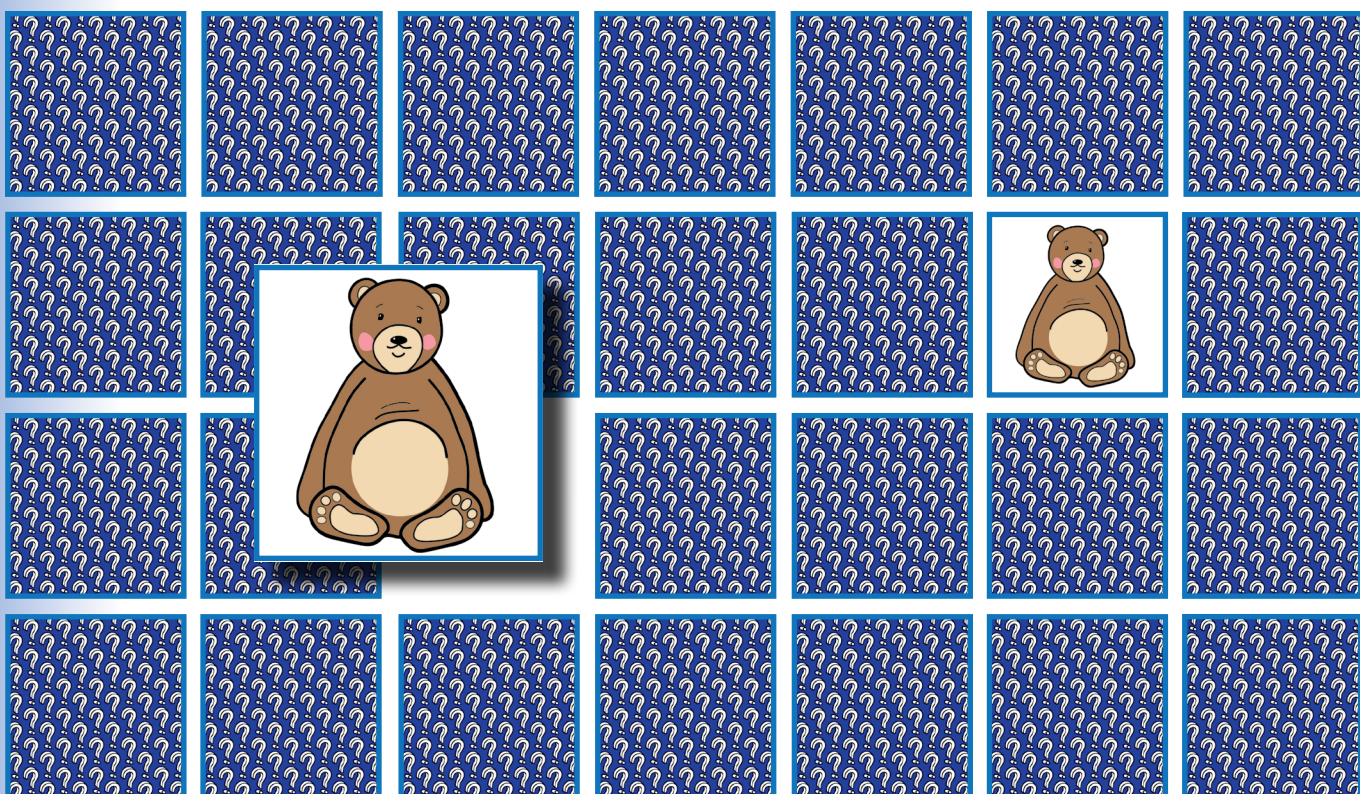
Žiaci sa posadia do kruhu, učiteľ rozdá všetky karty a sám začne hru. Vyberie ľubovoľnú kartu a utvorí vetu podľa informácie na nej. Pokračuje žiak po jeho ľavej ruke. Ak má žiak danú kartu, položí ju na prvú kartu. Ak nemá kartu, pokračuje ďalší žiak. Vyhráva žiak, ktorý ako prvý vyloží všetky karty. Ak už nikto zo žiakov nemôže pokračovať, učiteľ ukončí hru a víťazom sa stáva žiak s najnižším počtom kariet na ruke.

PEXESO

Pexeso obrázok – obrázok, obrázok – slovo

Hovorenie. Rozširovanie slovnej zásoby, precvičovanie správneho používania plurálu, gramatického rodu, tvarov podstatných mien v nominatívne a akuzatívne.

Učiteľ rozstrihá karty s obrázkami a textom a spolu so žiakmi vyberie obmedzený počet kariet. So žiakmi si tak dopredu zopakuje slovnú zásobu. Pri väčšom počte žiakov je vhodné pre jedného žiaka zvoliť len jeden až dva páry slov. Žiaci postupne otáčajú vždy dve karty a hru jazykovo sprevádzajú. Cieľom je nájsť dvojicu: obrázok/slovo alebo slovo/slovo (písané písmo a tlačené písmo). Pre žiakov, ktorí nevedia čítať (nepoznajú latinku) možno vytlačiť dvakrát obrázkovú časť. Je veľmi dôležité, aby žiaci hru jazykovo sprevádzali, napr. *Ovca a pes nepatria k sebe. Mačka a mačka patria k sebe. Mám dve mačky.*

ROLOVÉ HRY

Sú jazykovou podporou samé o sebe. Žiaci si môžu vyskúšať rôzne situácie v praxi (napríklad hra na obchod), pri ktorých si zároveň osvojujú jazykové správanie (funkcie jazyka). Dbať na dodržiavanie základného princípu – zapojiť všetkých žiakov v skupine.

HRY S PÍSMENKAMI, SLABIKAMI

Spájanie písmen do jednoduchých slabík, jednoslabičných alebo dvojslabičných slov. Možno využiť kocky z hry Scrabble alebo plastové poháre, na ktorých sú napísané jednotlivé písmená.

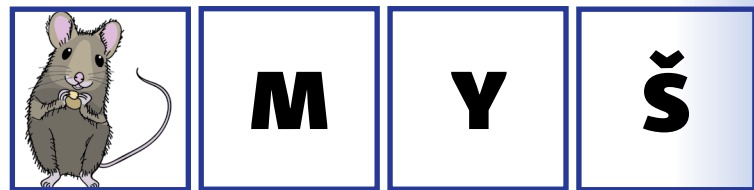
Zábavnou formou na precvičenie správnej výslovnosti je menenie dĺžky, mäkkosti slabík v slove (*nedela, nedela, nedéla*). Žiaci hľadajú správny tvar slova.

„Písmenkovanie a slabikovanie“

Čítanie s porozumením. Precvičovanie slovnnej zásoby, písmen slovenskej abecedy, rozdeľovanie slov na slabiky.

Skladanie slov z písmen alebo slabík. Učiteľ nastrihá obrázkové karty a karty s písmenami a slabikami. Žiaci ukladajú obrázky na podkladovú kartu a priradujú k nim písmená alebo slabiky. Ak už žiaci dokážu poskladať slovo, môže učiteľ nápis pod obrázkovou kartou odstrihnúť. Podkladová tabuľka sa dá využiť aj na ďalšie hry, napr. žiaci doplnia prvé alebo posledné písmeno v slove a pod.

	UČITEĽKA	UČITEĽKU
	ŽIAK	ŽIAKA
	PERO	PERO

MYŠ

CERUZA

Skladačky slov s obrázkami

Čítanie s porozumením. Precvičovanie slovnnej zásoby, písmen slovenskej abecedy, rozdeľovanie slov na slabiky.

Učiteľ rozstrihá farebné obrázkové karty. Žiaci skladajú obrázky a priradujú k nim nápisy.

Hra je primárne určená deťom predškolského veku, prvákom a žiakom so ŠVVP, možno ju však využiť aj pri systematickom rozvíjaní jazykových schopností detí cudzincov. Ďalšie pomôcky a námety na činnosti na:

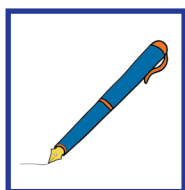

<https://www.autismus-a-my.cz/>

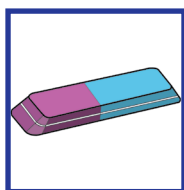
Prešmyčky

Čítanie s porozumením. Precvičovanie slovnej zásoby, písmen slovenskej abecedy.

Žiaci dostanú slová s poprehadzovanými písmenami a musia ich zložiť, napr. EROP → PERO, UMGA → GUMA, OŠTIZ → ZOŠIT a pod.

EROP

UMGA

OŠTIZ

Dlhé slovo

Čítanie s porozumením. Precvičovanie slovnej zásoby, písmen slovenskej abecedy.

Učiteľ na tabuľu napíše dlhé slovo a žiaci sa pokúšajú vytvoriť z neho čo najviac nových slov.

Schody

Písanie. Precvičovanie slovnej zásoby, písmen slovenskej abecedy.

Učiteľ nakreslí vpravo hore na papier alebo tabuľu napr. tortu. Od ľavého dolného rohu žiaci píšú slová do tvaru schodov, a to tak, že každé nové slovo musí začínať na písmeno (slabiku), ktorým predchádzajúce slovo končí. Kto povie slovo, ktoré vytvorí posledný schod k torte, vyhráva.

Slovné preteky

Hovorenie. Precvičovanie slovnej zásoby, správnej výslovnosti.

Na papierikoch sú napísané slabiky. Dvaja žiaci sa posadia oproti sebe. Jeden z nich vyžrebuje slabiku a potom hovoria slová, ktoré začínajú na danú slabiku. Hra končí, keď jeden zo žiakov už nevie pokračovať. Pre začiatovníkov môžu byť na papierikoch napísané len písmená.

Slovný futbal

Hovorenie. Precvičovanie slovnej zásoby, písmen slovenskej abecedy.

Žiaci hľadajú slovo začínajúce sa na posledné písmeno, posledné dve písmená alebo celú slabiku predchádzajúceho slova.

Tvrde a mäkké kocky (slabiky)

Hovorenie. Rozlišovanie tvrdých a mäkkých slabík, precvičovanie správnej výslovnosti.

Na rozlišovanie slabík možno použiť tvrdé a mäkké kocky. Pri nácviku učiteľ hovorí žiakovi slová s danou slabikou, žiak slovo opakuje a stláča príslušnú kocku. Začína slovami, ktoré majú danú slabiku na začiatku, potom na konci. Použitie hmatu, zraku, sluchu napomáha k lepšiemu rozlišovaniu a vnímaniu uvedených slabík.

OBRÁZKOVÉ KOCKY

Povedz, čo vidíš

Hovorenie. Precvičovanie slovnej zásoby.

Učiteľ hodí viacero obrázkových kociek. Každý žiak si vyberie jeden z obrázkov, ktoré padli a opíše daný objekt 3 jednoduchými vetami.

Test pamäti

Hovorenie, písanie. Precvičovanie slovnej zásoby.

Učiteľ hodí viacero obrázkových kociek naraz a žiaci majú 1 minútu na to, aby si zapamätali obrázky, ktoré padli. Po minúte učiteľ kocky zakryje a žiaci musia povedať alebo napísať na papier (tabuľu), ktoré obrázky si zapamätali.

AUTENTICKÉ TEXTY

Na hodinách možno využiť rôzne reklamné letáky, menu zo školskej jedálne, krátke básne alebo piesne. Žiaci nemusia všetkému rozumieť, stačí globálne porozumenie. Tieto aktivity sú vhodné aj na vyučovanie reálií.

Básne

Pravidelný rytmus a rým podporuje ľahšie zapamätanie si. Žiaci sa učia správne intonovať, získavajú cit pre jazyk. Báseň možno rytmizovať, dramatizovať, sprevádzať gestom, pohybom. Zčať s jedným veršom, postupne pridávať ďalšie verše, žiaci môžu dokončiť rým, verš. S krátkymi veršovanými útvarmi možno pracovať rozličným spôsobom aj pri precvičovaní slovnej zásoby alebo gramatiky.

Piesne

Využitie piesní na hodinách je širokospektrálne. Je vhodným spôsobom na nácvik výslovnosti (samohlásky znejú pri speve dlhšie a dávajú vyniknúť aj jednotlivým spoluhláskam). Pri pomalšom tempe piesne má žiak možnosť sa lepšie zorientovať v jednotlivých slovách alebo úsekoch (strofa, refrén). So žiakmi možno spievať melódie na jednotlivé hlásky, najmä na tie, ktoré im robia problémy. Na základe počúvania môžu žiaci skladať pieseň z rozstrihaných kúskov textu, vymýšľať chýbajúci záver alebo názov, odpovedať na otázky typu *Bolí tam tieto slová, frázy? Čo kto robil?* a pod.

Múry/Steny

Texty – inzeráty, cestovné poriadky, nápisy na ulici – sú nalepené na stenách učebne. Ide o simuláciu reálnej situácie, kde sa s danými textami žiaci často stretávajú. Žiaci môžu napr. hľadať správny inzerát bytu podľa obrázka, pracovný inzerát podľa obrázkovej karty s povolaním, správny obchod podľa karty so sortimentom a pod. alebo vyhľadávať informácie v texte.

PRÁCA S VIDEOM

- Žiaci si pozrú a opisujú scény (čo sa tam deje).
- Žiaci dostanú text s replikami hrdinov a opisujú scénu bez toho, aby ju videli.
- Učiteľ prerušuje film a žiaci odhadujú, čo bolo predtým a čo bude potom.
- Žiaci si pozrú scénu, pripraví si dialóg, dabujú. Potom si vypočujú originál.

VÝTVARNÉ ČINNOSTI

Kreslenie, strihanie, skladanie, lepenie a pod. možno prepojiť:

- s rozhovorom,
- s rozširovaním slovnej zásoby: *pastelky, nožnice, lepidlo, papier, vodové farby ...*,
- precvičovaním farieb: **výtvarný diktát** – *Nakresli žlté slnko, modrý dom, červenú strechu, zelené auto ...*,
- osvojovaním si gramatiky: *ja kreslím – ty kreslíš, ja strihám – ty striháš.*

Ďalšie hry a aktivity na nácvik komunikačných jazykových činností, správnej výslovnosti, rozširovanie slovnej zásoby, upevňovanie gramatiky

„Behací“ diktát (Running dictation)

Písanie. Precvičovanie slovnej zásoby a pravopisu.

Žiaci sú rozdelení do skupín. Každá skupina má svoj diktát, ktorý je umiestnený v inej časti učebne. Z každej skupiny vybehne k diktátu vždy jeden žiak, zapamätá si jedno slovo/jednu vetu a snaží sa ho/ju bez chýb napísať na pripravený papier v skupine. Vyhráva skupina, ktorá má najviac správne napísaných slov/viet.

„BrainBox“

Hovorenie. Precvičovanie slovnej zásoby.

Žiak dostane kartu s obrázkom (napr. trieda), má 10 sekúnd na to, aby si zapamätal obrázok a jeho detaily. Potom odpovedá na otázky, ktoré sú na druhej strane karty.

Čítanie z pier

Hovorenie. Precvičovanie správnej výslovnosti.

Jeden žiak bez hlasu číta slovo zo zoznamu, druhý háda, ktoré je to slovo. Treba dbať na to, že aj pri zreteľnej artikulácii sú isté skupiny hlások, ktorých výslovnosť je veľmi podobná, napr. *b – p – m, d – t, l – r, s – c*, čiastočne aj *e – i, o – u*.

Čítanie textu

Čítanie s porozumením. Rozširovanie slovnej zásoby.

Všetci žiaci čítajú rovnaký text, ale každý z nich pracuje s textom inak. Učiteľ by mal dávať len úlohy, ktoré môžu žiaci zvládnuť, napr. dopĺňanie slov do textu, hľadanie chýb v texte a pod.

Čo tam nepatrí?

Čítanie s porozumením. Opakovanie slovnej zásoby.

Žiaci hľadajú slová, ktoré tematicky nepatria do radu slov, napr. *banán – paprika – pomaranč – jablko*.

Hra kufor

Hovorenie. Precvičovanie slovnej zásoby.

Žiaci vytvoria dvojice. Jednému žiakovi sa drží nad hlavou ceduľka s nejakým slovom, ktoré on nevidí. Druhý žiak sa mu toto slovo snaží čo najrýchlejšie opísať, pričom nesmie dané slovo použiť a nesmie ani gestikulovať.

Hra nakupovanie slovies

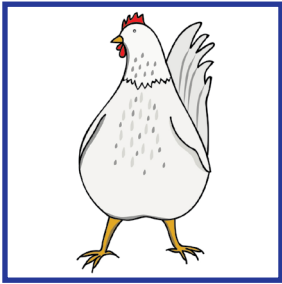
Hovorenie. Precvičovanie tvarov slovies.

Učiteľ rozdá žiakom obojstranné karty – na jednej strane s tvarom *ja – robiť*, na druhej strane so správnym tvarom *robím*. Žiaci chodia po triede, navzájom sa skúšajú a získavajú karty.

Hádanie predmetov

Hovorenie. Precvičovanie slovnej zásoby, zvládnutie jednoduchých komunikačných situácií – jednoducho opísať predmet.

Jeden zo žiakov si vytiahne obrázkovú kartu. Spolu s učiteľom sa na ňu pozrie, ale ostatným žiakom ju neukáže. Ostatní žiaci hádajú. Existuje viacero variantov ako hádať, o aký predmet ide.

Príklad 1

Ž1: Je to zviera?

Ž2: Áno.

Ž3: Koľko má nôh?

Ž2: Dve.

Príklad 2

Ž1: Je to zviera.

Má dve nohy.

Má perie.

...

Hľadanie, priradovanie predmetov

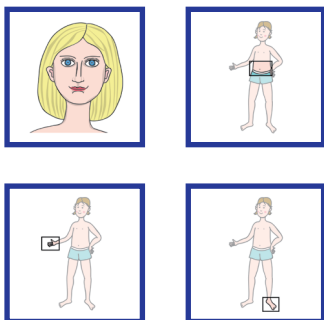
Hovorenie. Precvičovanie slovnej zásoby a akuzatívu. Aktivita môže mať viacero variantov.

Učiteľ nechá žiakov vytiahnuť obrázkové karty a pomenovať ich. Potom nechá kolovať kúzelné vreco a žiaci z neho vytiahnu reálne predmety, ktoré zodpovedajú obrázkom na kartách.

„Chodička“

Hovorenie. Precvičovanie slovnej zásoby.

Učiteľ si vezme jednu obrázkovú kartu. Na tabuľu nakreslí panáka a predvedie s ním vzorový dialóg, ktorý majú žiaci pri hre hovoriť. Dialóg spolu so žiakmi môže napísať na tabuľu. Učiteľ rozdá obrázky, žiaci chodia a oslovujú jeden druhého, vedú krátky dialóg, striedajú partnerov v dialógu.

Príklad

(na obrázkových kartách sú nakreslené časti tela)

Ž1: Čo ťa bolí?

Ž2: Bolí ma hlava.

Ž2: Čo ťa bolí?

Ž3: Bolí ma brucho.

„Chňapačka“

Počúvanie s porozumením, čítanie s porozumením. Precvičovanie slovnej zásoby, gramatických kategórií, slovtvorby. Nácvik globálneho porozumenia.

Učiteľ rozloží karty s obrázkami na stôl, žiaci stoja okolo stola tak, aby všetci dosiahli na karty. Učiteľ pomenuje niektorý z obrázkov na stole, žiaci sa snažia obrázok nájsť. Kto daný obrázok vidí, snaží sa po karte „chňapnúť“. Kartu si nechá a zbiera body.

Kimova hra

Hovorenie. Osvojovanie si novej slovnej zásoby, precvičovanie vnímania a schopnosti zapamätať si. Hra môže mať viacero variantov.

Učiteľ rozloží karty obrázkom nahor na koberec alebo stôl tak, aby žiaci na ne dobre videli, a po určitom čase ich zase zoberie. Potom opäť rozloží karty, ale jednu kartu nechá otočenú obrázkom dolu. Úlohou žiakov je spomenúť si, ktorý obrázok chýba. Kto uhádne ako prvý, kartu si nechá. Potom sa karty opäť pozbierajú a znovu rozložia, ale zase bude o jednu kartu menej.

Kto/čo som? (Hádaj, kto je to)

Hovorenie. Precvičovanie slovnej zásoby.

Žiak si zvolí kto alebo čo je a ostatní hádajú povolanie, rozprávkovú/filmovú postavu, zviera, predmet ... Žiak môže odpovedať iba ÁNO alebo NIE.

Kompót

Počúvanie s porozumením. Precvičovanie slovnej zásoby.

Učiteľ hovorí jednotlivé druhy ovocia a žiaci kreslia do zaváracieho pohára ovocie, ktoré počujú.

Kreslený diktát

Počúvanie s porozumením. Opakovanie slovnej zásoby.

Učiteľ rozdá žiakom papiere, ceruzky a pastelky. Postupne im diktuje jednotlivé pokyny. Žiaci kreslia to, čo učiteľ opisuje, napr. izbu alebo mesto. Hovorí, čo je kde (*postel' je medzi stolom a skriňou*) a čo kde nakresliť (*postel' je medzi stolom a skriňou, medzi stôl a skriňu nakresli postel'*). Za každý správne nakreslený a umiestnený objekt získava žiak jeden bod.

Krížovky

Čítanie s porozumením, písanie. Opakovanie slovnej zásoby (slovo – definícia, slovo – obrázok).

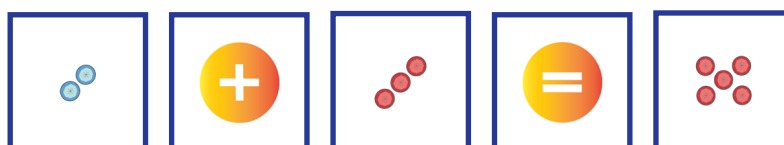
Učiteľ rozdá žiakom krížovku a tí sa ju snažia vyriešiť. Jednoduchý nástroj na tvorbu:

 <https://www.toolsforeducators.com/crossword>

Matematické úlohy

Hovorenie. Precvičovanie slovnej zásoby, číselníkov.

Učiteľ pripraví žiakom z obrázkových kariet matematické úlohy. Žiaci čítajú príklady a dopĺňajú výsledky.

Nájdí rozdiely

Hovorenie, písanie. Precvičovanie slovnej zásoby, tvarov slovies a akuzatívu.

Dvojica žiakov má obrázok A a rozprávajú sa o tom, čo vidia na obrázku. Nič si nezapisujú. Po niekoľkých minútach im učiteľ obrázok A zoberie, žiaci dostanú len obrázok B a papier. Majú spolu zapísať, aké rozdiely našli.

Napíš a pošli ďalej

Písanie. Precvičovanie slovnej zásoby.

Učiteľ očísľuje obrázkové karty (napr. v ľavom hornom rohu). Každý žiak si pripraví pero a papier a učiteľ mu na stôl položí jednu kartu otočenú obrázkom nadol. Žiak kartu otočí až vo chvíli, keď učiteľ povie „Štart!“ Potom učiteľ každých cca 20 sekúnd dá pokyn na to, aby žiaci poslali svoju kartu spolužiakovi. Napíšu vždy číslo a slovo, ktoré znázorňuje obrázok. Po ďalších 20 sekundách opäť posielajú kartu ďalej. Na záver si celá skupina skontroluje výsledky.

Obrázková čítanka

Čítanie s porozumením. Precvičovanie slovnej zásoby.

Žiaci sa najskôr oboznámia s obrázkovými kartami. Jednotlivé karty ukladajú na veľkú (podkladovú) kartu. Na veľkej karte hľadajú rovnaký obrázok s nápisom ako na obrázkovej karte. V tejto fáze je dôležitý obrázok. Potom učiteľ môže rozstrihnúť obrázkové karty podľa vyznačenej čiary na dve časti – obrázok a nápis. Žiaci si vezmú kartu s nápisom a hľadajú rovnaký na veľkej karte. Potom otočia veľkú kartu obrázkom dole. Bude slúžiť len ako predloha. Žiaci priradujú k jednotlivým obrázkom správnu kartičku s nápisom. Nápis na kartičkách prečítajú. Na obrázkové karty môžu žiaci nalepiť farebné bodky znázorňujúce príslušný gramatický rod (farebný semafor). Obrázkové karty možno založiť do zakladača a vytvárať si tak obrázkový alebo tematický slovník.

Osemsmerovky

Čítanie s porozumením. Opakovanie slovnej zásoby.

Jednoduchý nástroj na tvorbu:

 <https://www.toolsforeducators.com/wordsearch>

Ovocný šalát

Počúvanie s porozumením. Precvičovanie slovnej zásoby.

Každý žiak dostane obrázkovú kartu s jedným druhom ovocia. Žiaci stoja v kruhu alebo sedia na stoličkách. Učiteľ hovorí: „Vymenia si miesto banán a jablko.“ Na pokyn si žiac vymenia miesto.

Pantomíma so slovesami

Hovorenie. Precvičovanie slovnej zásoby, 2. osoby singuláru.

Ide o hádanie, resp. rozpoznanie činností. Učiteľ vyberie obrázkové karty – slovesá (činnosti). Čiernobiely karty vyloží. Potom si jeden žiak vytiahne z balíčka farebnú kartu, ktorú ostatným neukáže. Spolu s učiteľom si za dverami vyskúša pantomímu zodpovedajúcu slovesu na obrázkovej karte. Potom zinscenuje prvé vystúpenie. Môže využívať rôznu mimiku, gestikuláciu, hýbať telom, nesmie však vydávať zvuky. Ak nejaký žiak uhádne, dostane príslušnú čiernobiely kartu. Hra končí, keď dôjde balíček kariet. Vyhráva žiak s najväčším počtom obrázkových kariet.

Peniaze

Počúvanie s porozumením. Precvičovanie slovnej zásoby, čísloviek.

Učiteľ (predavač) povie čiastku, ktorú má žiak (zákazník) zaplatiť. Žiaci môžu platiť hračmi peniazmi, alebo kartičkou s príslušnou čiastkou.

Plán nákupného centra

Čítanie s porozumením. Precvičovanie slovnej zásoby, orientácia v priestore.

Učiteľ rozdá žiakom text s inštrukciami, kde sa čo nachádza v nákupnom centre a podľa nich musia plán vyplniť.

Počujem – hovorím

Počúvanie s porozumením. Precvičovanie slovnej zásoby.

Učiteľ rozdelí žiakov do dvojíc. Žiaci musia sedieť tak, aby si navzájom nevideli do kariet. Jeden žiak dostane kartu A, druhý kartu B. Žiak A nájde políčko ŠTART a prečíta číslo/slovo, ktoré je napísané vpravo. Žiak B si v ľavom stĺpci s názvom POČUJEM nájde dané číslo/slovo a nahlas prečíta číslo/slovo vpravo od neho v stĺpci s názvom HOVORÍM. To potom hľadá žiak A v ľavom stĺpci a pokračuje v hre ďalej. Ak sa žiak B dostane k políčku CIEĽ, postupovali správne.

Pospájaj ich všetky!

Čítanie s porozumením (globálnou metódou). Precvičovanie slovnej zásoby, písmen slovenskej abecedy.

Učiteľ rozloží obrázkové karty a karty s nápismi na koberec alebo na stôl. Žiaci spájajú dvojice: obrázok a text.

Povedz to s citom

Hovorenie. Precvičovanie správnej výslovnosti.

Žiaci vyslovujú jedno slovo, frázu veselo, smutne, unudene, nahnevane ...

Priradovanie predmetov k nadradeným pojmom

Hovorenie. Precvičovanie slovnej zásoby.

Žiaci si postupne ťahajú dobre premiešané farebné obrázkové karty. Predmety priradujú k príslušnému miestu.

Príklad

Misa ovocia a zeleniny

U: Jablko je ovocie.

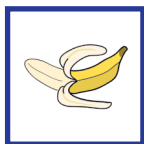
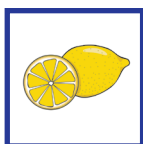
Ž1: Mrkva je zelenina.

Ž2: Hruška je ovocie.

Ž3: Paprika je zelenina.

zelenina		
		

ovocie		
		

Prišla teta z Číny a doniesla ...

Počúvanie s porozumením. Precvičovanie slovnej zásoby.

Žiaci vymenovávajú predmety a vždy jeden postupne pridávajú, napr. *Išiel som do obchodu a kúpil som tam ... / Išiel som do ZOO a videl som tam ...* Žiak, ktorý sa pomýli, v hre končí.

Rozprávanie o predmetoch

Hovorenie. Opakovanie slovnej zásoby. Aktivita môže mať viacero variantov.

Aktivita je komplexnejšia ako pomenovávanie predmetov. Treba však vždy nadväzovať na nadobudnuté znalosti žiakov. Voliť také objekty, ktoré žiaci poznajú, aby sa sústredili na jazyk a nie na obsah.

Príklad

U: Čo je to?

Ž: Zviera.

U: Ako sa to zviera volá?

Ž: Pes.

U: Koľko má pes nôh?

Ž: Štyri.

U: Čo robí pes?

Ž: Sedí.

Rozstrihaný dialóg

Počúvanie s porozumením, čítanie s porozumením, hovorenie.

Variant A

Učiteľ nakopíruje dialóg na rôznofarebné papiere a rozstrihá. Žiaci si vyberú každú jednu farbu a zostavujú dialóg. Zostavený dialóg možno nalepiť na papier. Aj žiaci s nižšou úrovňou ovládania jazyka si tak odnesú svoj produkt.

Variant B

Každý žiak dostane časť repliky dialógu, žiaci spolupracujú a zaraďujú sa podľa replík z dialógu, postupne čítajú svoje repliky, a tak si overia, či dialóg zoradili správne.

Roztrhaná veta

Počúvanie s porozumením. Precvičovanie slovnej zásoby.

Žiaci sa rozdelia na dve polovice, jedna zostane v triede, druhá odíde za dvere. Každý žiak v skupine 1 dostane repliku z dialógu alebo jej časť (podľa počtu žiakov). Žiaci sa musia repliku naučiť naspamäť, všetci sa začnú pohybovať v priestore a opakujú svoju repliku. Vtom prichádza skupina 2, ktorej úlohou je vytvoriť zo žiakov-replík zmysluplný dialóg. Nakoniec žiaci zo skupiny 2 zostavia celý dialóg.

Scrabble

Písanie. Precvičovanie slovnej zásoby.

Učiteľ napíše slovo (napr. tematický okruh), žiaci postupne píšu na tabuľu jedno slovo zo známej slovnej zásoby tak, aby vždy nadväzovalo na niektoré vopred napísané slovo.

Skladanie príbehov

Hovorenie. Precvičovanie slovnej zásoby, základ pre písanie slohových prác. Viacero variantov ako skladať príbehy.

Karty sú položené obrázkom nahor. Žiak si vyberie jednu kartu a začne rozprávať príbeh. Ďalší žiak vyberie inú kartu, položí ju vedľa a pokračuje v príbehu ďalej.

Slovo a obrázok

Čítanie s porozumením, písanie. Opakovanie slovnej zásoby.

Žiaci priradujú slová k obrázkom, príp. dopĺňajú slová.

Slová na kartičkách

Hovorenie. Precvičovanie správnej výslovnosti.

Jeden žiak číta slovo na kartičke, druhý zapisuje na tabuľu, ostatní žiaci si zapisujú do zošita.

Slovné prestrelky (slovný ping-pong)

Hovorenie. Precvičovanie slovnej zásoby.

Súťaž o viac slov napr. z tematického okruhu *Jedlo a stravovanie* alebo *Rodina a spoločnosť*.

Tichá pošta (telefón)

Hovorenie. Precvičovanie správnej výslovnosti, opakovanie slovnej zásoby.

Žiaci sedia v kruhu, prvý si vymyslí slovo (vetu) a pošepká ho susedovi, ten ho pošepká ďalšiemu, až kým tichá pošta nepríde k poslednému žiakovi. Posledný žiak vysloví slovo (vetu), ktoré k nemu prišlo a prvý povie, čo v skutočnosti povedal.

„Ukazovačka“

Počúvanie s porozumením. Precvičovanie slovnej zásoby.

Učiteľ rozdá každému žiakovi sériu obrázkových kariet. Žiaci si rozložia karty obrázkom nahor. Učiteľ povie ľubovoľné slovo, žiaci sa snažia nájsť príslušný obrázok.

Žaba na tanieri

Hovorenie. Opakovanie slovnej zásoby.

Učiteľ položí na tanier predmety, žiaci si ich musia zapamätať, potom ich nakresliť na rovnaké miesto na pripravený tanier a pomenovať ich.

Práca s výkladovým slovníkom/pravidlami slovenského pravopisu

Čítanie s porozumením. Rozširovanie slovnej zásoby.

Žiak otvorí slovník na náhodnej strane, vyberie slovo, ktoré nepozná (možno obmedziť na slovný druh). Spoločne s ostatnými žiakmi si ho vysvetlia a použijú vo vete.